

Zmeny zákona o odpadoch účinné od 27. 12. 2019

Národná rada Slovenskej republiky prijala rozsiahlu novelu zákona o odpadoch¹ (ďalej ako „Novela“) najmä s cieľom transpozície tzv. „odpadového balíka“ pozostávajúceho z viacerých európskych smerníc.

Mnohé ustanovenia novely nadobudnú účinnosť dňa 1. 7. 2020, niektoré dokonca až v priebehu rokov 2021 – 2023. Veľká časť novely je však účinná už od 27. 12. 2019, teda dňom jej vyhlásenia v Zbierke zákonov SR. Nižšie uvádzame najvýznamnejšie zmeny podľa Novely, ktoré týmto dátumom nadobudli účinnosť.

Zmena pojmu úprava odpadu

Došlo k zmene definície pojmu „úprava odpadu“ v súlade so smernicou o skládkach odpadov². Z dôvodu odstránenia transpozičných nedostatkov vytýkaných zo strany Európskej komisie v rámci prebiehajúceho konania voči Slovenskej republike, na základe rozsudku *Malagrotta*³, bolo potrebné zmeniť túto definíciu. V zmysle tohto rozsudku musí odpad uložený na skládku odpadov prejsť úpravou, pričom nestačia len (ľahké) fyzikálne procesy úpravy odpadu, napr. mletie a stláčanie odpadu, ale táto úprava musí byť najvhodnejšia na to, aby sa čo najviac obmedzili negatívne vplyvy na životné prostredie a zdravie ľudí. Minimálnou požiadavkou na úpravu pred skládkovaním je triedenie odpadu a stabilizácia organickej frakcie najmä potravinového odpadu, ktorý je dovolené zberať so zmesovým komunálnym odpadom. Za úpravu odpadu sa považuje predovšetkým jeho mechanicko-biologická úprava.

Rozšírenie možnosti použitia mobilného zariadenia

Pred prijatím Novely nebolo subjektom, u ktorých odpad vzniká, dovolené zhodnocovať, resp. zneškodňovať odpad prostredníctvom mobilného zariadenia na inom mieste ako v mieste vzniku odpadu. Novelou došlo k doplneniu definície mobilného zariadenia, ktoré týmto subjektom umožňuje realizovať zhodnocovanie, resp. zneškodňovanie odpadu mobil-

ným zariadením na inom mieste, ako je miesto vzniku odpadu, a to v prípade, že samotné miesto vzniku odpadu neumožňuje inštalovať mobilnú linku (priestor, výrobná hala, hluk, prach, hygiena, vplyv na okolie atď.). Podľa dôvodovej správy je vhodné zvoliť iné miesto nakladania s odpadom, ktoré je však vo vlastníctve toho istého pôvodcu odpadov, nachádzajúce sa v blízkosti pôvodného miesta vzniku odpadu a umožňujúce inštaláciu mobilného zariadenia.

Dobrovoľné zabezpečenie zhodnotenia alebo zneškodnenia nezákonne umiestneného odpadu

V praxi sa vyskytovali prípady, kedy držiteľ, prípadne vlastník, správca alebo nájomca nehnuteľnosti prejavili záujem o zabezpečenie zhodnotenia alebo zneškodnenia nezákonne umiestneného odpadu, aj keď neboli zodpovednou osobou za nezákonné umiestnenie odpadu. V súvislosti so zabezpečením takéhoto konania zo strany vymenovaných subjektov v súlade so zákonom o odpadoch bola zavedená možnosť podpory tohto konania, ak oň prejavia záujem. V danom prípade je potrebná vzájomná súčinnosť a spolupráca s orgánmi policajného zboru. Zabezpečenie zhodnotenia alebo zneškodnenia nezákonne umiestneného odpadu sa musí uskutočniť výlučne prostredníctvom osôb, ktoré sú oprávnené nakladať s daným prúdom odpadu. Samotné odstránenie odpadu sa uskutoční na náklady toho, kto o takéto konanie prejavil záujem a v súlade s rozhodnutím orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva.

Rozšírenie vyhradených povinností

Došlo k doplneniu povinnosti výrobcu vyhradeného výrobku zabezpečiť plnenie cieľov zberu ustanovených v prílohe č. 3a podľa § 27 ods. 4 písm. l)

zákona o odpadoch medzi vyhradené povinnosti. Napriek tomu, že povinnosť plnenia cieľov zberu je účinná už od júla 2019, táto povinnosť nebola zahrnutá v definícii vyhradených povinností. Predmetné mohlo v praxi spôsobovať problémy pri kolektívnom plnení vyhradených povinností.

Veľmi ľahká plastová taška už len na potraviny

Zmenila sa definícia „veľmi ľahkej plastovej tašky“ vzhľadom na to, že stará definícia v praxi spôsobovala, že veľmi ľahká plastová taška sa používala na balenie aj iných výrobkov ako potravín, napr. na textilné výrobky a pod., a to s odvolaním sa na hygienické dôvody. Definícia bola upravená v súlade so znením preambuly smernice o obaloch⁴, a teda tento druh tašky je možné použiť len, ak sa vyžaduje ako primárny obal na nebalené potraviny z hygienických dôvodov alebo pomáha predchádzať plytvaniu potravinami.

Spresenie povinností súvisiacich so spätným zberom pneumatík

Doplnila sa povinnosť pre výrobcu pneumatík uzatvoriť zmluvu o spätnom zbere s distribútorom pneuma-

tík, ktorý o to požiadal, a to do 30 dní od doručenia žiadosti. Cieľom je, aby distribútor pneumatík, ktorý je povinný vykonávať spätný zber, mal zabezpečené, že výrobca pneumatík preberie zodpovednosť za odpadové pneumatiky, ktoré v rámci spätného zberu vyzbieral.

Novela výslovne určila povinnosť distribútora pneumatík vykonávať spätný zber pneumatík, keďže predchádzajúce znenie zákona mohlo mylne navádzať, že nie každý distribútor pneumatík má povinnosť vykonávať spätný zber pneumatík a s tým spojené povinnosti, ale len ten, ktorý má uzatvorenú zmluvu s výrobcom. Vzhľadom na to, že výrobca má zo zákona o odpadoch povinnosť zabezpečiť minimálne jedno miesto v okrese spätným zberom na základe písomnej zmluvy s distribútorom pneumatík, mohla nastať situácia, že distribútor, ktorý nemal uzatvorenú zmluvu, sa mohol vyhnuť povinnosti spätného zberu od konečného používateľa.

Zmeny v autorizáciách

V minulosti sa vyskytoval problém, keď po zrušení autorizácie rozhodnutím MŽP bolo možné ihneď požiadať

o udelenie novej autorizácie. Z dôvodu zvýšenia ochrany subjektov pred nespoľahlivými držiteľmi autorizácií, ktorým bola autorizácia odobratá, došlo k zavedeniu 3-ročnej lehoty plynúcej odo dňa odobratia autorizácie rozhodnutím MŽP. Počas tohto 3-ročného obdobia konkrétny subjekt po novom nemôže žiadať o opätovné udelenie autorizácie na výkon činnosti organizácie zodpovednosti výrobcov, výkon činnosti tretej osoby alebo výkon činnosti individuálneho plnenia povinnosti pre príslušný vyhradený výrobok.

Ďalšou významnou zmenou je zavedenie 3-mesačnej lehoty na podávanie žiadostí o predĺženie jednotlivých autorizácií. Po novom možno o predĺženie požiadať najskôr 6 mesiacov a najneskôr 3 mesiace pred uplynutím času, na ktorý bola autorizácia udelená. Zároveň, ak MŽP o predĺžení autorizácie nerozhodne do 3 mesiacov od doručenia žiadosti o predĺženie bez zavinenia žiadateľa, žiadateľovi sa automaticky, až do rozhodnutia MŽP o žiadosti, predĺži platnosť autorizácie.

Ekomodulácie

Novelou bolo taktiež zavedené

ustanovenie, podľa ktorého MŽP vydá všeobecne záväzný právny predpis týkajúci sa tzv. ekomodulácie. Dúfajme, že MŽP stihne vydať tento všeobecne záväzný právny predpis do júla, keď nadobudne účinnosť povinnosť organizácií zodpovednosti výrobcov (OZV) upraviť finančné príspevky od zastúpených výrobcov po zohľadnení trvanlivosti, opraviteľnosti, opätovnej použiteľnosti, recyklovateľnosti vyhradených výrobkov a po zohľadnení prítomnosti nebezpečných látok vo vyhradených výrobkoch. Zatiaľ nie je úplne zrejmé, ako majú OZV predmetnú povinnosť v praxi plniť.

Mgr. Filip Kozoň, JUDr. Katarína Liebscherová,
Eversheds Sutherland,
advokátska kancelária, s.r.o.

- 1 Zákon č. 460/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.
- 2 Smernica Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov.
- 3 Rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-323/13, Malagrotta (Komisia vs. Taliansko) z 15. októbra 2014.
- 4 Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/852 z 30. mája 2018, ktorou sa mení smernica 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov.